

Slaap Zacht Meneer de President

Door Victor A.C. Remouchamps. Luitenant-kolonel der Artillerie (b.d.)

Militair en politiek analist.

Inleiding

Het wil maar niet vlotten met de stabilisatie van de toestand in Syrië. Hoe ziet die er eigenlijk uit? In de gevestigde media publiceert iedere strijdende partij zijn – plaatselijke en tijdelijke – successen en succesjes. Zit Assad nu wel of niet vaster in het zadel? Hoe sterk is de Russische gevechtskracht in Syrië. Is de financiële situatie van IS uitgehold en wat betekent dit voor de voortzetting van hun operaties in Syrië en Irak? Wat is de hernieuwde rol van Al Qaida in het Midden Oosten? Is Aleppo nu wel of niet “bevrijd”?¹ Hoe ziet de situatie in Homs er uit? Staat Raqqa nu wel of niet op vallen? En dan de Koerden?

Vragen, maar nauwelijks bevredigende en sluitende antwoorden. Wat wel duidelijk is geworden, is de hobbelige route die het vredesproces volgt, verschuivende politieke prioriteiten van en binnen de USA², de onbeduidendheid van een Europese inbreng, de opdringerigheid van Erdogan en het groeiende ongeduld van Arabische landen in de regio, gesymboliseerd door de onlangs gehouden oefening “*Northern Thunder*” in de Arabische zandbak.

Oefening *Northern Thunder*

Exercise “*Northern Thunder*”

Na de echecs van het gewapende treffen met Israel enige decennia geleden, de symbolische bijdrage aan de tweede Golfoorlog in het begin van de jaren '90 en de huidige strubbelingen in Jemen, schrijven en praten westerse kenners nog steeds met veel *dédain* over de gevechtskracht en operationele ervaring van Arabische strijdmachten. De vraag is

of dat *dédain* gerechtvaardigd is. In vergelijking met onze ‘uitstekend functionerende’ krijgsmacht, heeft het gros van die Arabische strijdkrachten in veel opzichten inmiddels een voorsprong op de parel van de Nederlandse samenleving. Veel meer geld, eerste klas

¹ Aleppo wordt door experts beschouwd als de sleutel voor het behoud van Syrië voor Assad.

² De Republikeinse en Democratische voorverkiezingen, de aangetrokken relaties met Cuba en de nakende sluiting van Guantanamo Bay.

materieel, massa en voortzettingsvermogen, training en oefenmogelijkheden, ervaring in het optreden in grote verbanden, om een paar voor de hand liggende voordelen te noemen.

De oefening *Northern Thunder* eind februari-begin maart 2016 in de omgeving van Hafr Al-Batin, een stad in het noordoosten van Saoedi Arabië (S-A), moest demonstreren dat het met de Arabische interoperabiliteit en gevechtservaring wel snor³ zit. S-A slaagde er in een massale strijdmacht van 350.000 man, 20.000 gepantserde grondplatformen, 2.450 vastvleugelige - en 460 rotorplatformen "op de been te brengen", waarin troepen van 20 landen werden verenigd en het sluitstuk van de oefening o.m. werd bijgewoond door de (minister-)presidenten van Egypte, Soedan en Pakistan. Kenmerkend is de uitspraak van Sheik Mohammed bin Rashid, minister-president en heerser van Dubai,

"This group of our armed forces enjoy the advantages of combat and military skills, and morale is very high. They are the vanguard against challenges, no matter how hard, which have increased the threat to peace and to regional and international security.....One victory is not enough to defeat and root out terrorism because it would be temporary, whereas superiority lasts forever and that is what we plan to do as leaders in the UAE, to achieve superiority on many levels and in all fields of military, developmental, humanitarian, political and economic."

Volgens het officiële persbericht wilden de deelnemers demonstreren in hoeverre traditionele gevechtsvormen en guerrillatactieken gecombineerd kunnen worden in de strijd tegen het grensoverschrijdende terrorisme. Het is niet toevallig dat de oefening werd gehouden na de oplopende spanningen tussen S-A en Iran in Syrië en Jemen. Opmerkelijk was wel, dat naast de bekende Arabische landen ook troepen uit Turkije, Pakistan, Maleisië, Marokko, Tunesië, Soedan, Senegal, Tsjaad, Mauritanië en Malediven deelnamen. Dat signaleert de bredere operationele aanpak van Noord Afrika, Sahel-regio, Arabisch schiereiland en Zuidoost Azië. Kortom het zag er allemaal imposant uit, maar niet moet worden vergeten dat oefenen nog steeds gebonden is aan beperkingen van een sterk gecontroleerde omgeving, waardoor bepaalde gevechtsaspecten niet kunnen worden getest. Het heeft meer weg van een demonstratie van materieel dan van het oefenen van langdurige, hoge intensiteit gevechtsacties in groter verband. Er kan geen gewogen oordeel van de gevechtskracht van zo'n samengestelde internationale strijdmacht gegeven worden. Ook hier geldt - net als bij NAVO-oefeningen - dat die is geslaagd voordat de eerste eenheden de startlijn gepasseerd zijn.

Effecten van de oefening

De betekenis van deze oefening gaat verder dan vooral S-A wil doen geloven. S-A c.s. en Turkije sponsoren al jaren Syrische Soenni-rebellen in de hoop dat die er in zouden slagen Assad ten val te brengen en een Sjiitische machtsovername in de regio te voorkomen. Die geruchten benadrukken dat het nooit de bedoeling van die landen zou zijn geweest om het Soenni-georiënteerde IS te neutraliseren. De sponsoring van IS met geld van de staten van

³ Bestaande tekortkomingen zijna: gebrek aan gevechtservaring, gebrek aan vakkennis en ervaring van o.m. tankbemanningen en piloten, de te grote afhankelijkheid van buitenlandse vrijwilligers, de remmingen om op te willen/kunnen treden als een team of eenheid, het inefficiënte en logge logistieke systeem

het Arabisch schiereiland en de verkoop van Syrische olie door IS aan de pompen en op Turkse markten, zijn daarvoor bevestigingen. Door de inmenging van Putin is die hoop praktisch vervlogen en vermoedelijk is het moment aangebroken om Plan B van de plank te halen: een Turks-Arabisch inval in Syrië. De geruchten willen doen geloven dat het verzamelen van een dergelijke massale gevechtskracht een voorbereiding is voor een inval in Syrië vanuit Jordanië en/of Irak. En de deelname van Turkse troepen kan betekenen dat die operatie ondersteund zal worden door een Turkse inval vanuit het noorden. Het vertoont gelijkenissen met de voorbereidingen voor de Russische inval in het oosten van de Oekraïne en het noorden van Georgië.

Interessant zijn de reacties uit het Midden Oosten en Rusland op een eventuele inval in Syrië:

“Let no one think they can attack Syria or violate its sovereignty because I assure you any aggressor will return to their country in a wooden coffin” (Walid al-Muallem, minister van Buitenlandse Zaken Syrië). Syrische bronnen hebben gemeld dat er al Turkse militairen op Syrisch grondgebied zijn gesignaleerd en niet alleen Koerdische, maar ook eenheden van Assads strijdmacht vanuit Turkije worden bestookt. Het Syrische Ministerie van Buitenlandse zaken verklaarde in een schrijven aan de VN, dat operaties van Soenni-rebellen vanuit de grenspost Bal Al Salama bij Azaz⁴ door Turkse ongeïdentificeerde vrachtauto's⁵ en *pick-up trucks* worden ondersteund.

Rusland heeft S-A middels Pavel Krashenninikov⁶ gewaarschuwd dat iedere grondoperatie in Syrië door derden zal leiden tot een oorlogsverklaring en de Russische minister-president antwoordde in het *'Handelsblatt'* dat *“A ground operation draws everyone taking part in it into a war. The Americans and our Arab partners must consider whether or not they want a permanent war ...en gaat hij verder in het interview ...“If tactical nuclear weapons are necessary to keep the invading forces out of Damascus, the Russians will not be shy about using them.”*

Het lijkt er desondanks op dat Saoedi-Arabië en Turkije de eerste voorbereidingen al hebben getroffen voor een dergelijke inval. De *Independent* berichtte in maart, dat Saoedi-Arabië troepen en vliegtuigen heeft gestuurd naar Inçirlik, een basis in Turkije, en de Turkse minister van Buitenlandse Zaken Mevlut Cavosoglu heeft dit in een interview met het blad *Yeni Safak* kort voor het staakt-het-vuren in Syrië bevestigd. In het voortraject schijnt Saoedi-Arabië de USA verzocht te hebben om in het geval van een invasie de leiding te nemen van de invasiestrijdmacht

Het is helder wat de reactie van Rusland op een grondoperatie door derden in Syrië zal zijn. De Russen hebben hun posities geconsolideerd, hun grondstrijdkrachten zijn voor een deel teruggetrokken en het aandeel van hun luchtmacht is nog maar een fractie van de squadrons die vorig jaar in Syrië zijn ingezet. Daar tegenover staat dat Rusland de

⁴ Noord van Aleppo tegen de grens met Turkije.

⁵ Gelijksoortige aan de *Black Flights* in Tuzla in februari 1995.

⁶ Lid van de *Doema*.

kustverdediging in Syrië heeft versterkt door de instroming van o.m. de *Bereg* 130 mm SP⁷ en de SPU 35SP, die kruisraketten kan lanceren, gericht tegen zeedoelen.

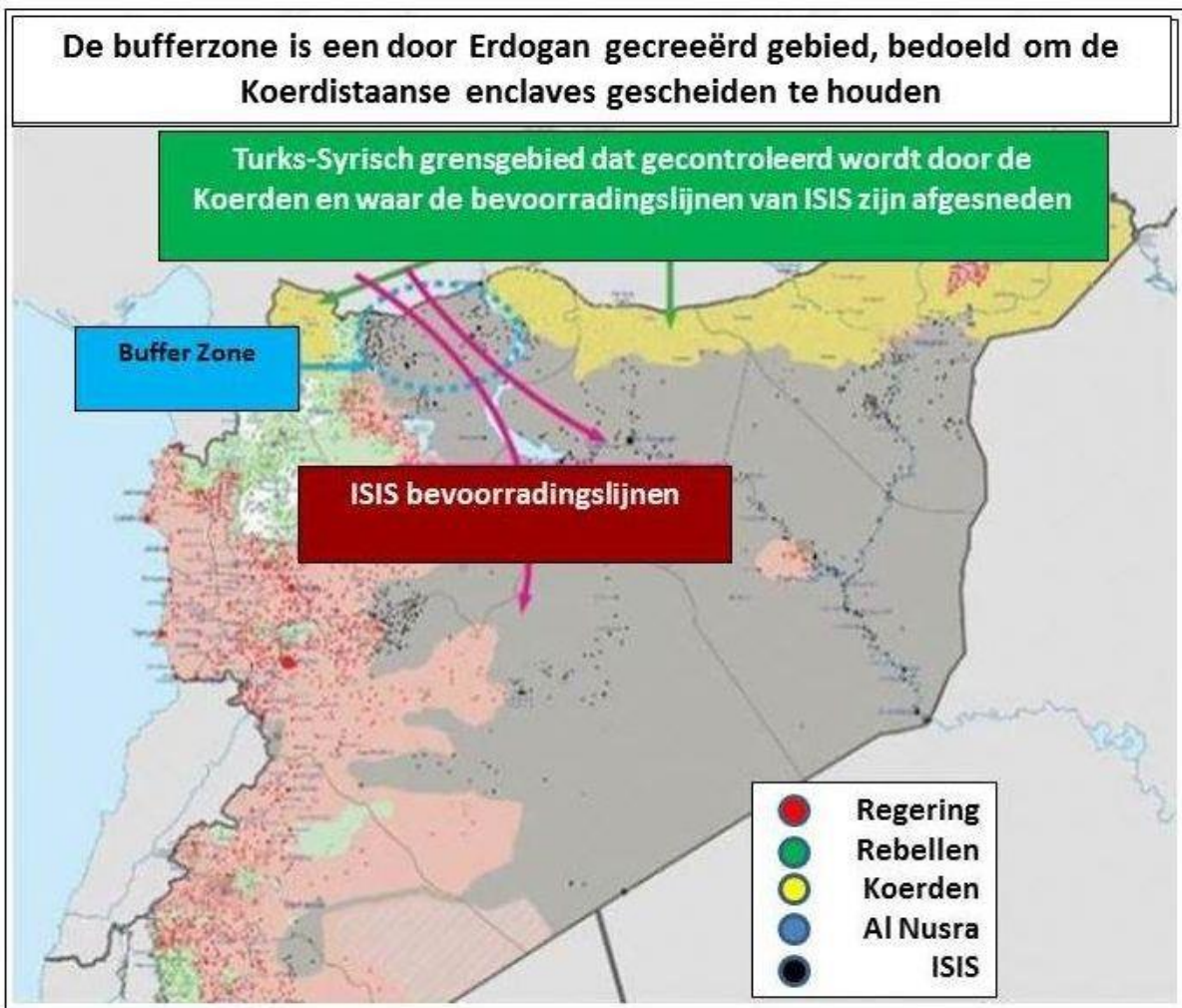
Gemotoriseerde artillerie: Bereg 130 mm SP

SPU 35 Self Propelled launcher met cruise raketten voor de kustverdediging

De vraag is wat Putin in de komende periode zal gaan doen. Van de USA kunnen we die reactie wel voorspellen: het zal beperkt blijven tot de bekende lege retoriek die Kerry en Obama al jaar en dag gebruiken om te voorkomen dat een brandende lont het Midden Oosten kruitvat definitief doet ontploffen. Wil Putin een eventuele inval met kracht voorkomen, dan zal hij een relevante vier-dimensionale afschrikking moeten opbouwen in Syrië en die signalen zijn tot nu toe nog niet herkenbaar.

⁷ Self Propelled

Er heerst een doodse stilte op de websites van de gevestigde media. Geen woord over de effecten van de oefening *Northern Thunder*. Geen woord over de inniger wordende relatie tussen Turkije en Saoedi-Arabië. Geen woord over Saoedi-Arabische troepen verplaatsingen naar Turkije. Geen woord over de uitholling van de Koerdische gevechtskracht. Geen woord over de Turkse inspanningen om IS in leven te houden. Wél smeekbedes van de VN-onderhandelaar van het Syrische “vredeproces”, wél de bekende VS-retoriek aan het adres van Assad. Wél de opbeurende VS-informatie dat IS-kopstukken zijn uitgeschakeld en het volume van het IS-kapitaal is gekrompen.

Maar verder? Niets, *zero*.

Wat gaat er gebeuren als Aleppo valt, Assad claimt dat Syrië weer “Assad Syrië” is en het vredesproces definitief strandt? Wat gaat er gebeuren als Assad onverhoopt komt te overlijden? Wat is de reactie als er inderdaad een inval in Syrië komt, IS-strijders tijdelijk en plaatselijk hun extremistische loyaliteit verruilen voor een Saoedi-Arabische loyaliteit en ondersteund door Arabische luchtsteun hun opmars naar Damascus voortzetten en Saoedi-Arabië c.s gebruik kunnen maken van IS logistieke aanvoerroutes? Wat gaan Rusland en Iran en hun bondgenoten dan doen?

En het Westen? Europese politici zullen ongetwijfeld bezorgd en verontrust zijn en blijven en zich in allerlei bochten krinkelen om Erdogan aan boord te houden en de massale

mensenstromen uit het Midden Oosten controleerbaar te houden. Alsof de gelukszoekers de overeenkomst met Turkije mee hebben ondertekend... Ondertussen worden die mensenstromen waarvan het gros bestaat uit economische 'vluchtelingen' uit veilig verklaarde landen en Jihadisten, via de Sinaï gederouteerd naar Libië en Marokko. In Washington maakt een president zich meer zorgen om de kwaliteit van zijn moppen voor zijn laatste *Correspondents Diner*, de nabije toekomst van zijn dochters en zijn nalatenschap aan de wereld, dan om een dreigend grootschalig conflict aan de poorten van het NAVO-gebied. Eén ding is een zekerheid: de toekomst van *Internal Displaced Persons* en gevluchte Syriërs wordt er alleen maar slechter op.

Conclusie

De wijze waarop Nederlandse F-16's deelnemen aan de strijd van de coalitie tegen IS, is tekenend voor de militaire beperkingen die Europa en de NAVO kennen voor gewapende interventie in het Midden Oosten. Een nieuwe Amerikaanse president kan hierin wellicht verandering brengen, doch zal dan van Europa eisen een einde te maken aan het halfzachte beleid op het gebied van veiligheid en defensie. Want de miljarden kostende opvang van vluchtelingen en gelukszoekers heeft inmiddels de gevechtskracht van meerdere NAVO-landen aangetast. Of de VS dit nog langer zal willen en kunnen compenseren, valt ernstig te betwijfelen.

Kortom, effectief Westers leiderschap is schaars voorhanden dus....

Slaap zacht Meneer de President (naar Boudewijn de Groot)

Noot bij de kaart.

De in blauw gekleurde bufferzone (tevens *No-Fly zone*) is een creatie van Erdogan die gemene zaak heeft gemaakt met een voormalige Amerikaanse generaal Allen en een *No-fly zone* heeft gecreëerd, die door de Turken wordt beheerst. Voornaamste doel is het ontzeggen van het terrein aan de Koerden. Bovendien blijft ISIS gebruik maken van de door de bufferzone lopende bevoorradingslijnen van ISIS, waarmee het duidelijk wordt dat Erdogan prioriteit geeft aan het bestrijden van "rebellens" (waarmee de Koerdische *Peshmerga* worden bedoeld, die gesteund worden door onder meer Nederland en Amerika) in plaats van ISIS.